

ИСПОЛНИТЕЛЬНЫЙ КОМИТЕТ
КРИВООЗЕРСКОГО СЕЛЬСКОГО
ПОСЕЛЕНИЯ АКСУБАЕВСКОГО
МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА
РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
АКСУБАЙ МУНИЦИПАЛЬ
РАЙОНЫ КӘКРЕ КҮЛ АВЫЛ
ЖИРЛЕГЕ БАШКАРМА
КОМИТЕТЫ

ул. Ленина, 9а село Кривоозерки, 423051,

Ленина ур. 9а., Кәкре Күл авылы ,
423051

Тел. (8-84344-4-43-45) ОГРН 1061665002519, ОКПО 94318501, ИНН/КПП 1603004871 /160301001

E-mail: Krozer.Aks@tatar.ru , <http://Aksubaevo.tatarstan.ru>

КАРАР

13 март 2026 ел

№8

«2026-2036 елларга Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Кәкре Күл авыл жирлегенә коммуналь инфраструктура системаларын комплекслы үстерү» программасын раслау турында

«Гавами хакимиятнең бердәм системасында жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2025 елның 20 мартындагы 33-ФЗ номерлы Федераль закон, «жирлекләренә коммуналь инфраструктурасы системаларын комплекслы үстерү программаларына таләпләрне раслау турында» 2013 елның 14 июнендәге 502 номерлы Россия Федерациясә Хөкүмәте Карары нигезендә, Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы «Кәкре Күл авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставына таянып, Аксубай муниципаль районы Кәкре Күл авыл жирлеге Башкарма комитеты КАРАРЫ:

1. «2026-2036 елларга Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Кәкре Күл авыл жирлегенә коммуналь инфраструктура системаларын комплекслы үстерү» программасын расларга.
2. Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Кәкре Күл авыл жирлеге Башкарма комитетының 30.10.2025 елгы 16 номерлы «Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Кәкре Күл авыл жирлеге Башкарма комитетының «2015-2027 елларга Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Кәкре Күл авыл жирлеге коммуналь инфраструктура системаларын комплекслы үстерү "муниципаль программасын раслау турында" 25.10.2024 ел, № 12 карарына үзгәрешләр кертү хакында" карарын үз көчен югалткан дип танырга.
3. Әлеге карарны авыл жирлеге территориясендә урнашкан мәгълүмат стендларында Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районының рәсми сайтында <http://Aksubayevo.tatarstan.ru> халыкка житкерергә һәм хокукый мәгълүмат порталында <http://pravo.tatarstan.ru> бастырып чыгарырга .
4. Әлеге карар үтәлешен контрольдә тотуны үземдә калдырам.

5. Элеге карар рәсми халыкка игълан ителгән мизгелдән үз көченә керә.

Кәкре Күл авыл жирлеге
Башкарма комитеты житәкчесе

С. С. Елисеев

Расланган
Кәкре Күл авыл жирлеге
Башкарма комитеты карары белән
13.03.2026 ел № 8

**ОЗАК СРОКЛЫ МУНИЦИПАЛЬ МАКСАТЧАН ПРОГРАММА
«2026-2036 елларга Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы
Кәкре Күл авыл жирлегенең коммуналь инфраструктура системаларын
комплекслы үстерү»**

Кәкре Күл авылы
2026 ел

ПАСПОРТ

«2026-2036 елларга Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Кәкре Күл авыл җирлегенең коммуналь инфраструктура системаларын комплекслы үстерү»озак сроклы максатчан программасына

Программа атамасы	2026-2036 елларга Кәкре Күл авыл җирлегенең коммуналь инфраструктура системаларын комплекслы үстерүнең озак сроклы программасы (алга таба Программа)
Программаны эшләү өчен нигез	«Гавами хакимиятнең бердәм системасында җирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында»2025 елның 20 мартындагы 33-ФЗ номерлы Федераль закон "Россия Федерациясе шәһәр төзелеше кодексы" 29.12.2004 N 190-ФЗ (30.01.2026 редакциясе) (үзгәрешләр һәм өстәмэләр белән) Россия Федерациясе Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районының " Кәкре Күл авыл җирлеге" муниципаль берәмлеге Уставы
Программаның жаваплы башкаручысы	Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Кәкре Күл авыл җирлеге Башкарма комитеты
Программаны Башкаручылар	Юк
Программа Максатлары	Кәкре Күл авыл җирлеге коммуналь комплексының төп фондларын торгызу һәм техник яктан яңадан коралландыру: -коммуналь комплекс оешмалары товарларыннан һәм хезмәтләрәннән файдаланучыларның файдалана алуын тәмин итү; - су белән тәмин итү буенча хезмәтләрнең ышанычлылыгын һәм сыйфатын арттыру, булганнарын модернизацияләү буенча чаралар үткөрү, яңа объектлар төзү; - төзекләндерү дәрәжәсен күтәрү һәм экологик хәлне яхшырту ☐ -су белән тәмин итү системаларын эксплуатацияләгәндә югалтуларны киметү; - халык тормышын тәмин итүнең коммуналь системалары эшчәнлегенең ышанычлылыгын һәм нәтижәлелеген арттыру.

<p>Программа бурычлары</p>	<p>Коммуналь инфраструктура системаларын үстерү һәм реконструкцияләү, гамәлдәге нормативлар нигезендә алардан файдалануны тәмин итү өчен проект-смета документациясен эшләрү һәм эшләр башкару чараларын гамәлгә ашыру, аларны урнаштыру схемаларын оптимальләштерү:</p> <ul style="list-style-type: none"> - элеге программа максатларына ирешү өчен финанс, матди-техник ресурсларны, житештерү потенциалын берләштерү; - жирлек урамнарын юллар белән тәмин итү; - су сыйфаты күрсәткечләренә санитария нормалары таләпләренә туры килүен тәмин итү өчен су белән тәмин итү объектларында гомуми төзелеш эшләре үткәрү; - экономияле максатларга юнәлдерелгән чаралар үткәрү суны тоту; - суүткәргеч челтәрләрен һәм су белән тәмин итү системаларын реконструкцияләү; - урам яктырткычларын реконструкцияләү һәм ремонтлау.
<p>Программаны гамәлгә ашыру срогы</p>	<p>Программаны гамәлгә ашыру чоры: 2026-2036 еллар</p>
<p>Программаны финанслау күләме һәм чыганакалары</p>	<p>программаны гамәлгә ашыруга финанслауның гомуми күләме 4400,0 мең сум тәшкил итә</p> <p>2026 елда 685,0 мең сум</p> <p>2027 ел 696,0 мең сум</p> <p>2028 ел 703,0 мең сум</p> <p>2029 елда 710,0 мең сум</p> <p>2030 – 2036 елларга 1090,0 мең сум</p> <p>Искәрмә: программаны финанслау күләмнәре фараз характерында була һәм, шул елга тиешле дәрәжәдәге бюджетларны формалаштыруны, шулай ук чараларны уртак финанслауга республика һәм район бюджетыннан акчалар бүлеп бирүне исәпкә алып, ел саен төзәтелергә тиеш.</p>
<p>Программаны гамәлгә ашыруның көтелә торган нәтижеләре</p>	<p>Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Кәкре Күл авыл жирлегә халкына күрсәтелә торган коммуналь инфраструктура системалары эшчәнлегенә ышанычлылыгын һәм коммуналь хезмәтләренә сыйфатын арттыру, эксплуатация чыгымнарын киметү;</p> <ul style="list-style-type: none"> -кеше тормышына куркыныч тудыра торган авария хәлләре килеп чыгу сәбәпләрен бетерү, -әйләнә-тирә мохитнең экологик торышын яхшырту. <p>Су белән тәмин итүне үстерү:</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - су белән тәэмин итүнең ышанычлылығын арттыру: экологик иминлекне арттыру; - эчә торган суның сыйфаты параметрларының билгеләнгән нормативларга туры килүе; - су югалту дәрәжәсен 5% ка кадәр киметү; - бер продукциягә эксплуатация чыгымнарын киметү. <p>Көнкүреш калдыкларын утильләштерү:</p> <ul style="list-style-type: none"> - жирлек территориясендә санитария хәлен яхшырту; экологик торышны яхшырту; <p>Газ белән тәэмин итүне үстерү:</p> <ul style="list-style-type: none"> - кулланучыларны газ белән тәэмин итү. <p>Электр белән тәэмин итүне үстерү:</p> <ul style="list-style-type: none"> - кулланучыларны электр белән тәэмин итү хезмәте белән тәэмин итү.
--	--

Әлеге программада кулланыла торган төп төшенчәләр

Әлеге программада түбәндәге төп төшенчәләр кулланыла:

1) коммуналь комплекс оешмасы-жылылык, су белән тәэмин итүне, ташландык суларны агызуны һәм чистартуны тәэмин итү максатларында товарлар житештерү (хезмәтләр күрсәтү) өчен файдаланыла торган (файдаланыла торган) инженерлык инфраструктурасын эксплуатацияләүне гамәлгә ашыручы һәм (яисә) каты көнкүреш объектларын утильләштерү (күмү) өчен файдаланыла торган объектларны эксплуатацияләүне гамәлгә ашыручы барлык оештыру-хокукый рәвешләрендәге юридик зат калдыклар;

2) инженерлык инфраструктурасы-муниципаль берәмлекләр территорияләре чикләрендә урнашкан (тулысынча яисә өлешчә) һәм шушы муниципаль берәмлекләрнең кулланучылар ихтыяжлары өчен билгеләнгән Жылылык, су белән тәэмин итү, ташландык суларны агызу һәм чистарту өлкәсендә файдаланыла торган житештерү һәм мөлкәт объектлары, шул исәптән торба үткәргечләр, электр тапшыру линияләре һәм башка объектлар жыелмасы;

3) каты көнкүреш калдыкларын утильләштерү (күмү) өчен файдаланыла торган объектлар-каты көнкүреш калдыкларын утильләштерү (күмү) өчен турыдан-туры файдаланыла торган объектлар;

4) коммуналь комплекс оешмасының житештерү программасы - әлеге оешманың жылылык, су белән тәэмин итү, ташландык суларны агызу һәм чистарту, каты көнкүреш калдыкларын утильләштерү (күмү) өлкәсендә аның тарафыннан товарлар житештерүне (хезмәтләр күрсәтүне) тәэмин итү буенча эшчәнлек программасы, ул әлеге оешма тарафыннан файдаланыла торган инженерлык инфраструктурасын һәм (яисә) утильләштерү өчен файдаланыла торган объектларны реконструкцияләү чараларын үз эченә ала (каты көнкүреш калдыкларын күмү) (алга таба шулай ук-житештерү программасы);

5) муниципаль берәмлекнең коммуналь инфраструктурасын комплекслы үстерү программасы - каты көнкүреш калдыкларын утильләштерү (күмү) өчен файдаланыла торган коммуналь инфраструктураны һәм объектларны төзү һәм

модернизацияләү программасы, ул элеге системаларны һәм объектларны торак һәм сәнәгать төзелеше ихтыяжлары нигезендә үстерүне, кулланучылар өчен житештерелә торган товарларның (күрсәтелә торган хезмәтләрнең) сыйфатын яхшыртуны, муниципаль берәмлек территориясендә экологик хәлне яхшыртуны тәмин итә (алга таба - инженерлык инфраструктурасын комплекслы үстерү программасы);

6) коммуналь инфраструктураны үстерү буенча коммуналь комплекс оештыруның инвестиция программасы-коммуналь комплексны оештыру өчен жирле үзидарә органнары тарафыннан билгеләнә торган, коммуналь инфраструктура системаларын комплекслы үстерү программасын гамәлгә ашыру максатларында көнкүреш калдыкларын утильләштерү (күмү) өчен файдаланыла торган коммуналь инфраструктура һәм объектлар төзүне һәм (яисә) модернизацияләүне финанслау программасы (алга таба шулай ук-инвестиция программасы);

7) коммуналь комплекс оешмалары товарларына һәм хезмәт күрсәтүләренә тарифлар – коммуналь комплекс оешмалары товарларына һәм хезмәт күрсәтүләренә тарифларга өстәмәләрне исәпкә алмыйча, алар житештерә торган товарлар (күрсәтелә торган хезмәтләр) өчен коммуналь комплекс оешмалары белән исәп-хисаплар башкарыла торган һәм кулланучылар өчен бәягә (тарифка) кертелә торган бәя ставкалары;

8) кулланучылар өчен бәяләр (тарифлар) - кулланучылар өчен бәяләргә (тарифларга) өстәмәләрне исәпкә алмыйча, су белән тәмин итүне, ташландык суларны агызуны һәм чистартуны, каты көнкүреш калдыкларын утильләштерүне (күмүне) тәмин итү максатларында товарлар житештерүне (хезмәтләр күрсәтүне) тәмин итүче коммуналь комплекс оешмалары товарларына һәм хезмәт күрсәтүләренә тарифларны үз эченә алган бәя ставкалары;

9) яңа төзелә торган (реконструкцияләнә торган) күчәмсез мөлкәт объектларын (биналарны, төзелмәләрне, корылмаларны, башка объектларны) коммуналь инфраструктурага тоташтыру тарифы-күрсәтелгән күчәмсез мөлкәт объектларын инженер-техник тәмин итү чөлтәрләренә тоташтыру өчен түләүне барлыкка китерә торган бәя ставкасы (алга таба-коммуналь инфраструктура системасына тоташтыру тарифы);

10) коммуналь комплексны оештыруның коммуналь инфраструктурага тоташтыруга тарифы - коммуналь комплексны оештыру өчен билгеләнә торган һәм коммуналь комплексны оештыруның инвестиция программасын финанслау өчен кулланыла торган бәя ставкасы (алга таба шулай ук-коммуналь комплексны оештыруның тоташтыруга тарифы);

11) инженер-техник тәмин итү чөлтәрләренә тоташтырган өчен түләү - бина, төзелеш, корылма, башка объект төзүне гамәлгә ашыручы затлар кертә торган түләү, шулай ук бинаны, төзелешне, корылманы, башка объектны реконструкцияләүне гамәлгә ашыручы затлар кертә торган түләү, әгәр элеге реконструкция реконструкцияләнә торган бинаның, корылманың куллану йөкләнешен арттыруга китерсә, корылма, башка объект (алга таба шулай ук - тоташтыру өчен түләү);

12) кулланучылар өчен бәягә (тарифка) өстәмә - кулланучыларның коммуналь комплекс оешмалары белән исәп - хисап ясаганда исәпкә алына торган, коммуналь комплекс оешмаларының инвестиция программаларын финанслау максатларында

билгеләнә торган һәм аның гомуми күләме коммуналь инфраструктураны үстерү буенча инвестиция программаларын гамәлгә ашыручы коммуналь комплекс оешмаларының товарларына һәм хезмәт күрсәтүләренә тарифларга өстәмә суммасына туры килә торган бәя ставкасы (алга таба шулай ук-кулланучылар өчен бәягә (тарифка) өстәмә);

13) коммуналь комплексны оештыру товарларына һәм хезмәт күрсәтүләренә тарифларга өстәмә-кулланучылар өчен бәягә (тарифка) өстәмә нигезендә коммуналь комплексны оештыру өчен билгеләнә торган бәя ставкасы ул житештерә торган товарлар (күрсәтелә торган хезмәтләр) өчен күрсәтелгән оешма белән исәп-хисаплар ясаганда исәпкә алына һәм коммуналь комплексны оештыруның инвестиция программасын финанслау өчен кулланыла;

14) тарифлар һәм өстәмәләр - коммуналь комплекс оешмалары товарларына һәм хезмәт күрсәтүләренә Тарифлар, инженерлык инфраструктурасына тоташтыруга тарифлар, коммуналь комплекс оешмаларының тоташтыруга тарифлары, шулай ук Коммуналь комплекс оешмалары товарларына һәм хезмәт күрсәтүләренә тарифларга өстәмәләр һәм кулланучылар өчен бәяләргә (тарифларга) Федераль «коммуналь комплекс оешмаларының тарифларын жайга салу нигезләре турында» 2004 елның 30 декабрдәге 210-ФЗ номерлы законы (2005 елның 26 декабрдәге Федераль закон редакциясендә) № 184-ФЗ) һәм Россия Федерациясә Хөкүмәте тарафыннан раслана торган кагыйдәләр белән;

15) коммуналь комплексны оештыруның житештерү программасы һәм инвестиция программасы үтәлешен мониторинглау-коммуналь комплексны оештыруның житештерү программасы һәм инвестиция программасы үтәлеше турындагы мәгълүматны, шулай ук каты көнкүреш калдыкларын утильләштерү (күмү) өчен файдаланыла торган коммуналь инфраструктураның һәм объектларның торышы һәм үсеше турындагы мәгълүматны вакытлыча жыю һәм анализлау;

16) коммуналь комплекс оешмалары товарларын һәм хезмәт күрсәтүләрен кулланучыларның файдалана алуы - кулланучылар өчен бәяләрне (тарифларны) һәм кулланучылар өчен бәяләргә (тарифларга) өстәмәләрне исәпкә алып, коммуналь комплекс оешмаларының тиешле товарларын һәм хезмәт күрсәтүләрен кулланучыларның сатып алу һәм түләү мөмкинлегә;

17) жылылык, су белән тәмин итү, каты көнкүреш калдыкларын утильләштерү (күмү) өлкәсендә коммуналь комплекс оешмалары товарларын һәм хезмәт күрсәтүләрен кулланучылар-шартнамә буенча электр һәм жылылык энергиясен, суны, каты көнкүреш калдыкларын утильләштерү (күмү) буенча үз хужалык - көнкүреш һәм (яисә) житештерү ихтыяжлары өчен хезмәт күрсәтүләрне сатып алучы затлар (алга таба-кулланучылар). Торак секторында жылылык, су белән тәмин итү, каты көнкүреш калдыкларын утильләштерү (күмү) өлкәсендә күрсәтелгән оешмаларның товарларын һәм хезмәт күрсәтүләрен кулланучылар булып:

а) күпфатирлы йортларда-элегә күпфатирлы йорттагы урыннардан файдаланучы затларга коммуналь хезмәтләр күрсәтү өчен югарыда күрсәтелгән товарларны һәм хезмәт күрсәтүләрне сатып алучы торак милекчеләре ширкәтләре, идарәче оешмалар яисә күпфатирлы йортка урыннар милекчеләре турыдан-туры идарә иткән очракта күпфатирлы йорттагы урыннар милекчеләре;

б) торак йортта-шушы йортның милекчесе яисә коммуналь хезмәтләр күрсәтүче ул вәкаләт биргән зат;

18) коммуналь комплекс оештыруның финанс ихтыяжлары – коммуналь комплекс оештыруның коммуналь инфраструктураны үстерү буенча житештерү программасын һәм (яисә) инвестиция программасын үтәү өчен кирәкле тарифлар һәм өстәмәләр буенча коммуналь комплекс оештыру товарларын (хезмәтләр күрсәтүне) реализацияләүдән акчалар күләменең исәп-хисап күрсәткечләре.

Муниципаль берәмлеккә кыскача характеристика

Авыл жирлеге статусы һәм чикләре «Аксубай муниципаль районы» муниципаль берәмлегенең һәм аның составындагы муниципаль берәмлекләрнең территорияләре чикләрен билгеләү һәм аларның статусы турында» 2005 елның 31 гыйнварындагы 24-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы белән билгеләнгән

Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Кәкре Күл авыл жирлеге составына түбәндәге торак пунктлар керә: Кәкре Күл авылы (район үзәге пгт. "Аксубай" административ үзәктән 10 чакрым ераклыкта урнашкан), Яңа Александровка авылы, Түбән Баланда авылы, Югары Баланда авылы, Аксубай Урман заводы поселогы. Жирлек Татарстан Республикасының көньягында, Аксубай районының көньяк-көнчыгыш өлешендә урнашкан. Жирлекнең мәйданы 4011 га тәшкил итә.

Кәкре Күл авыл жирлегенең жирләре уңдырышлы. Климаты уртача дымлы. Умартачылык, терлекчелек һәм үсемлекчелек өчен шартлар бар. Жирлек территориясе буйлап Кече Сөлчә елгасы ага.

Жирлек территориясендә бер урта гомуми белем бирү мәктәбе, бер башлангыч мәктәп, мәктәп составына керүче ике балалар бакчасы, ике авыл мәдәният йорты, ике гыйбадәт йорты, ике фельдшер-акушерлык пункты, ике китапханә, ике почта бүлекчәсе бар, «ВОЛГА-СЕЛЕКТ» ЖЧЖ, «АКСУ АГРО» ЖЧЖ, «Щекин С. В.» КФХ, «Актай» ЖЧЖ, . Борисова О. Г., Муллина И. А., Муллина Д. А., Борисова А. А, Кузьмин Н. А. кече фермалары эшли.

Ял итү өчен ике Жиңү паркы һәм махсус ял итү зонасы, ике балалар уен мәйданчыгы бар.

1. Инженерлык инфраструктурасының торышы

Су белән тәэмин итү

Кәкре Күл авыл жирлеген хужалык-эчә торган су белән тәэмин итүнең төп чыганагы булып жир асты сулары тора. Халык суны скважиналардан да, чишмәләрдән дә файдалана. Халыкка хезмәт күрсәтә торган су белән тәэмин итүнең гамәлдәге барлык системалары мөстәкыйль (һәр торак пункт өчен эшләнгән) һәм бер-берсе белән берничек тә бәйлә түгел.

Кривоозерки һәм Түбән Баланда авылларында суүткәргечләр колонкалары белән жиһазландырылмаган, чөнки һәр йортка су китерелгән. Янгынга каршы су запасы су

башняларында саклана. Су башнясы поселокның су куллануын көйли, челтәрдә кирәкле басым ясый, шулай ук янгынга каршы су запасын саклай.

«Актай» ЖЧЖ агросәнәгать комплексының житештерү билгеләнешендәге объекттын су белән тәмин итү Югары Баланда авылын су белән тәмин итү чыганаclarыннан гамәлгә ашырыла.

Суүткәргеч челтәренә проблемалы характеристикалары булып:

- суүткәргеч челтәренә искерүе, арматураның искерүе. Шуңа бәйле рәвештә еш кына аварияләр һәм агып чыгулар була, шуның нәтижәсендә үз ихтыяжларына су югалтулар арта.;

- суүткәргечләрнең коррозиясе аркасында суның икенчел пычрануы.

Жирлек территориясендә шәһәр төзелеше эшчәнлеген гамәлгә ашырганда торак пунктлар территорияләрен, аларның үсешенә карап, этаплап үзәкләштерелгән су агызу системасы белән тәмин итү мөмкинлеген күздә тоту тәкъдим ителә. Үзәкләштерелгән су агызу системасын формалаштыру буенча планлаштырыла торган чаралар территорияне планлаштыру документациясен әзерләү стадиясендә билгеләнергә тиеш.

Канализация

Кәкре Күл авыл жирлегендә су агызуның үзәкләштерелгән системасы юк. Халыкның төп өлеше су үткәрти торган стеналы һәм төпле чокырлардан файдалана. Индивидуаль төзелеш йортларында чокырларны мөстәкыйль ысул белән ясыйлар.

Территорияне санитар чистарту

Бу бүлектә каты һәм сыек көнкүреш калдыкларын оештыру, жыю, бетерү, зарарсызландыру, шулай ук поселок территорияләрен жыештыру мәсьәләләре карала.

Гамәлдәге төзелеш каты көнкүреш калдыклары барлыкка килү чыганагы булып тора. Аларны шартлы рәвештә 4 нче һәм 5 нче класслы куркынычлы калдыкларга кертергә мөмкин. Көнкүреш калдыклары торак пунктлар янындагы санкцияләнгән чүплекләргә чыгарыла. Моның белән ККК белән эш итү буенча төбәк операторы "Гринта" ЖЧЖ шөгыйльләнә. Сыйфатлы уртак эш өчен махсус билгеләнгән урыннарда урнаштырылган көнкүреш калдыклары өчен стандарт контейнерлар һәм Кәкре Күл һәм Түбән Баланда авылларында урнашкан эре көнкүреш калдыклары өчен майданчыклар бар; калдыкларны чыгару расписаниесе расланган.

Жирлек составына керүче торак пунктларның территорияләрен жыештыру ел әйләнәсе башкарыла. Жәй көне урамнарның, юлларның максималль чисталыгын тәмин итүче эшләр башкарыла. Кышын яңа яуган карны чистарту, бозлавыкка каршы көрәш, кар-боз ясалмаларын булдырмау эшләре башкарыла.

Жылылык белән тәмин итү

Кәкре Күл авыл жирлеге территориясендә үзәкләштерелгән жылылык белән тәэмин итү юк.

Төзелешләрне жылыту жылылык белән тәэмин итүнең локаль чыганаclarыннан - түбән басымлы табигый газда эшләүче индивидуаль көнкүреш казаннарыннан гамәлгә ашырыла. Йортларның бик аз өлеше генә мич белән жылытыла.

Кәкре Күл авыл жирлегенең жәмәгать учреждениеләре 100 кВт һәм аннан да азрак куәтле котельныйлардан файдаланалар. Авылда булган индивидуаль котельныйларга мәгълүматлар бирелмәгән.

Газ белән тәэмин итү

Хәзерге вакытта Кәкре Күл авыл жирлеген газ белән тәэмин итү бүлгеч газүткәргечләр һәм Лениногорсгаз ЭПУ Аксубай РЭГСы аша югары басымлы магистраль газүткәргечтән башкарыла.

Табигый газ Кәкре Күл авыл жирлегенең авыл торак пунктларына ГРСтан бистәара югары басымлы газүткәргечләр буенча газ бүлү пунктларына кадәр (Кәкре Күл ав.71 нче ГШРП, Яңа Александровка ав. 107 нче ГШРП, Түбән Баланда ав. 33 нче ГШРП, Югары Баланда ав. 117 нче ГШРП, Аксубай Урман заводы п. ГШРП) бирелә. Аннары түбән басым челтәрләре буенча турыдан-туры кулланучыга.

Электр белән тәэмин итү

Электр белән тәэмин итү өлкәсендә Кәкре Күл авыл жирлеге территориясендә бер оешма – «Аксубай РЭСы» эшли, аның белән электр энергиясе белән тәэмин итү һәм электр челтәрләренә хезмәт күрсәтү турында килешүләр төзелгән.

Булган электр белән тәэмин итү системасы халыкның гамәлдәге һәм перспективалы ихтыяжларын тәэмин итә. Челтәрләренә һәм жиһазларны реконструкцияләү һәм капитал ремонтлау энергия белән тәэмин итүче оешмадагы модернизацияләү программасы нигезендә план режимында алып барыла.

Жирлекнең барлык урамнары да энергия саклаучы яктырткычлар белән яктыртылган. Яктыртылган урамнарның гомуми озынлыгы 17,29 км тәшкил итә.

Элемтә

Телефон һәм кәрәзле элемтә, цифрлы тапшырулар, интернет бар. Элемтә турыдан-туры туклану зонасы белән шкаф системасы аша оештырылган. Линия хужалыгы – кабель-һава хужалыгы, траншеяларда һәм кабель канализациясендә һәм Терәкләрдә һава буенча кабельләр белән башкарылган. Кабельләр тибы: жепсел-оптик кабельләр, бер дүртле КСПП.

Телефон станцияләре Россиянең бөтен территориясе белән шәһәрара элемтәләренә, шулай ук, БДБ илләрен дә кертәп, халыкара сөйләшүләренә тәэмин итә. Шәһәрара элемтә жепселле-оптик тапшырулар линиясе аша оештырылган. Татарстан Республикасы буенча физик божра оештырылган, ул каналларны житәрлек күләмдә файдаланырга мөмкинлек бирә.

2. Программаның төп максатлары һәм бурычлары, аны гамәлгә ашыру сроклары һәм этаплары

Инженерлык инфраструктурасын үстерү гамәлләре

2.1. Су белән тәмин итү

Килеп туган вәзгыятьтә жирлек халкын эчәр су белән тәмин итү проблемасын хәл итү өчен дәүләт хакимияте органнары, муниципаль берәмлекләрнең авыл һәм шәһәр жирлекләре органнары, кызыксынган оешмалар катнашында жир асты суларының барланган запасларын үзләштерүне көчәйтергә, яңа чыганаclarны ачыклау эшләрен киңәйтергә кирәк. Моннан тыш, авыл торак пунктларында автоном су чыганаclarы төзү практикасын давам итәргә, су белән тәмин итүнең капитал объектларын төзәргә, гамәлдәге су белән тәмин итү системаларын реконструкцияләргә һәм гамәлдәге су эзерләү корылмаларында нәтижәле техник чишелешләр кертергә кирәк.

Әлеге программаның максатлары булып:

- Кәкре Күл авыл жирлегә халкын норматив сыйфатлы эчәр су белән житәрлек күләмдә тәмин итү;

- шушы нигездә халыкның сәламәтлегә торышын яхшырту;

- Кәкре Күл авыл жирлегә территориясендә социаль-экологик хәлне савыктыру.

Программаның бурычлары:

- әлеге программа максатларына ирешү өчен финанс, матди-техник ресурсларны һәм житештерү потенциалын берләштерү;

- су сыйфаты күрсәткечләренең санитария нормалары таләпләренә туры килүен тәмин итү өчен су белән тәмин итү объектларында гомуми төзелеш эшләре үткәру;

- суны экономияле тотуга юнәлдерелгән чаралар үткәру;

- Кривоозерка авыл жирлегендә автоном су жыю чыганаclarында су эзерләү һәм зарарсызландыру технологияләрен кертү эшен давам итү;

- жирлекнең торак пунктларында төче су ятмаларын барлау һәм скважиналарны төзекләндерү;

- суүткәргеч челтәрләрен һәм су белән тәмин итү системаларын реконструкцияләү.

- торак секторын үстерү һәм торак төзелеше өчен жир кишәрлекләрен комплекслы үзләштерү өчен шартлар тудыру;

- халыкка коммунал хезмәтләр күрсәтүнең сыйфатын һәм ышанычлылыгын күтәрү, гамәлдәге төзелеш урыннарында аларның торышын яхшыртуның һәм торак төзелеше күләмнәрен арттыруның максатчан параметрларын тәмин итү өчен коммунал инфраструктураны үстерү һәм модернизацияләү мөмкинлекләрен тәмин итү.

Гомуми су куллану торак һәм жәмәгать биналарында хужалык-эчү ихтыяжларына, тышкы янғын сүндерүгә, яшел үсентеләргә су сибүгә тотылуны үз эченә ала.

	Кэкре Күл авылы	Түбэн Баланда	Югары Баланда
Суүткэргеч челтэрлэренен озынлыгы (км)	6,382	2,338	3,088
Челтэрдә су бирү (мең куб)	26,2	17,1	13,7
Барлык кулланучыларга су жибәрү	24,2	15,1	10,7
Бер кешегә су куллану:			
Асылда (тәүлегенә куб. м)	50	50	20
Норматив буенча (тәүлегенә куб. м)	68	49	3

Су куллану балансы

	Кэкре Күл авылы	Түбэн Баланда	Югары Баланда
Су күтәрелү (м)	85	60	90
1. Сату, шул исәптән (мең куб. м)	26,2	17,1	13,7
1.1. Халык	20,2	12,1	5,7
1.2. Муниципаль оешмалар	4,0	3	0
1.3. Техник ихтыяжлар (котельныйлар)	0	0	0
2. Агросәнәгать предприятиеләре	0	0	7,0
3. Транспортлау вакытында югалтулар (мең куб. м)	2,0	2,0	1,0

Су белән тәмин итүне үстерүнең төп юнәлешләре-жирлек халкын эчәр сыйфатлы су белән өзлексез тәмин итү, системаларның ышанычлылыгын арттыру, челтэрлэрдә аварияләр санын киметү, челтэрлэрнең үткөрү сәләтен арттыру, су югалтуларны киметү.

Су белән тәмин итү системасын үстерү буенча төп чаралар

Оешма атамасы	Еллар буенча якынча чыгымнар (мең сум)					
	2025	2026	2027	2028	2029	2030-2036
Реконструкция систем водоснабжения	677,5	685,0	696,0	703,0	710,0	1090,0
Кэкре Күл авылы	557,3	560,0	563,0	565,0	568,0	730,0
Түбэн Баланда	70,2	72,0	75,0	78,0	80,0	210,0
Югары Баланда	50,0	53,0	58,0	60,0	62,0	150,0

- Үсеш концепциясен гамәлгә ашыру кысаларында түбәндәге чараларны үтәү карала:
1. Кэкре Күл , Түбэн Баланда, Югары Баланда авылларында насос жайланмаларын планлы рәвештә алыштыру;
 2. Кэкре Күл , Түбэн Баланда, Югары Баланда авылларында заманча технологияләр нигезендә заманча материаллардан торбалар кулланып су белән тәмин итү челтэрлэрен реконструкцияләү һәм алыштыру.
 3. Кэкре Күл авылында су жыю манарасын реконструкцияләү
 4. Су жыю башняларын һәм артезиан скважиналарын исәпкә алу приборлары белән жиһазлау,

5. Кулланучыларның суны рациональ тотуына һәм су белән тәмин итү системасында су сыйфатын мониторинглау системасын камилләштерүгә контрольне көчәйтү.

Агросәнәгать комплексының гамәлдәге һәм тәкъдим ителә торган эре объектларын (терлекчелек фермаларын) су белән тәмин итүне үз су белән тәмин итү чыганаclarыннан оештыру тәкъдим ителә (арт. скважиналар, чишмәләр каптажы һ. б.).

Скважиналарның урыны һәм саны сынау суырткычларыннан һәм скважина дебетын билгеләгәннән соң төгәл ачыклана.

Суүткәргечнең диаметрларын, челтәрләрен һәм корылмаларын исәпләү, территорияне проектлауның геологик, геоморфологик һәм гидрогеологик шартларын исәпкә алып, проектлауның алдагы стадияләрендә башкарыла.

2.2. Су жиберү

Жирлек территориясендә шәһәр төзелеше эшчәнлеген гамәлгә ашырганда торак пунктлар территорияләрен, аларның үсешенә карап, этаплап үзәкләштерелгән су агызу системасы белән тәмин итү мөмкинлеген күздә тоту тәкъдим ителә. Үзәкләштерелгән су агызу системасын булдыру буенча планлаштырыла торган чаралар территорияне планлаштыру документларын эзерләү стадиясендә билгеләнергә тиеш.

2.3. Территорияне санитар чистарту

Татарстан Республикасының калдыклар, шул исәптән каты коммуналь калдыклар белән эш итү өлкәсендәге территориаль схема нигезләмәләре нигезендә калдыкларны чыгару Аксубай бистәсе полигонына оештырылырга тиеш. Килешү нигезендә, каты көнкүреш калдыклары һәм КБО чыгару белән «Гринта»ЖЧЖ шөгыйльләнә.

Сыек пычракларны септикларга яки тимер-бетон монолит выгребларга жыйрга һәм ассенизация транспорты белән санитария-эпидемиология хезмәтләре күрсәткән урыннарга чыгарырга тәкъдим ителә. Өстәлә торган суның сыек калдыкларга нисбәте 1:1 гә тигез.

2.4. Жылылык белән тәмин итү

Жирлектә үзәктән жылылык белән тәмин итү юк. Биналарны жылыту ягулыкның төрле төрләрендә эшләүче индивидуаль жылыту системалары ярдәмендә башкарыла.

Үзәкләштерелгән жылылык белән тәмин итү системасын үстерү күздә тотылмый.

2.5. Газ белән тәмин итү

Үзәкләштерелгән газ белән тәмин итү системасын үстерү күздә тотылмый.

2.6. Электр белән тәмин итү

Үзәкләштерелгән электр белән тәэмин итү системасын үстерү күздә тотылмый. Урамнарны яктырту системасын ремонтлау һәм реконструкцияләү планлаштырыла.

Оешма атамасы	Еллар буенча якынча чыгымнар (мең сум)					
	2025	2026	2027	2028	2029	2030-2036
Урамнарны яктырту системаларын реконструкцияләү:	120,0	120,0	120,0	120,0	120,0	120,0
Кәкре Күл авылы	51,57	51,57	51,57	51,57	51,57	51,57
Яңа Александровка	13,0	13,0	13,0	13,0	13,0	13,0
Түбән Баланда	26,43	26,43	26,43	26,43	26,43	26,43
Югары Баланда	25	25	25	25	25	25
Аксубай Урманзаводы	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0

3. Программаны гамәлгә ашыруның көтелә торган ахыргы нәтижәләре һәм аның социаль-икътисадый нәтижәләлеген бәяләү.

Программаны гамәлгә ашыруның нәтижәләлеген бәяләү, түбәндәге күрсәткечләргә ирешү кирәклеген исәпкә алып, 2025 ел мәгълүматлары белән чагыштыру нигезендә башкарыла:

- халыкны өзлексез эчәр су белән тәэмин итү;
- микробиологик күрсәткечләр буенча гигиена таләпләренә жавап бирми торган эчәр суның тикшерелгән пробаларының чагыштырма авырлыгын 2036 елга 0,5 кә кадәр киметү %;
- су белән тәэмин итү һәм ташландык суларны агызу коммуналь системаларының тузу дәрәжәсе елына 5% ка кимү.

Программа чараларын гамәлгә ашырудан гомуми икътисадый нәтижәгә авырулар санын киметү, халыкның гомер озынлыгын арттыру, Кривоозерка авыл жирлеген территориясендә социаль-экологик хәлне яхшырту исәбенә ирешү күздә тотыла.

Төп параметрларга түбәндәгеләр керә:

Су белән тәэмин итү:

Техник структураны оптимальләштерү

- яңа төзелешне үстерүне һәм әлегә хезмәтләрнең ышанычлылыгы һәм нәтижәләлеген буенча таләпләрне исәпкә алып, су белән тәэмин итүнең технологик чылбырының барлык стадияләрендә куәтләрнең житәрлек резервларын тәэмин итәргә;

- сыйфат, ышанычлылык һәм нәтижәлелек стандартлары таләпләреннән чыгып, су белән тәэмин итү системасын үстерү һәм модернизацияләү стратегиясен формалаштырырга;

- кулланучыларны исәпләү приборлары белән жиһазландыру процессына ярдәм итәргә.

Нәтижәлелек ресурсы параметрлары

□ Су югалтуларын киметүне тәэмин итү;

Ут чыгуларның даими приборлы мониторингын оештыру;

- электр энергиясенә чагыштырма чыгымнарны 2 тапкырга киметү;

- барлык теләүче йорт хужалыкларын исәпкә алу приборлары урнаштыру, аларны тикшерүне оештыру һәм аларга хезмәт күрсәтү мөмкинлеге белән тәмин итү;
- Хезмәт күрсәтүнең ышанычлылыгы һәм сыйфаты параметрлары
- абонентларны су белән тәмин итү хезмәтләре белән өзлексез тәмин итү;
- суүткәргеч челтәрләренең зарарланучанлыгын киметү;
- су белән тәмин итү системасына яңа абонентларны тоташтыруны тәмин итү 2 атнадан да артык түгел;
- башлыча кисәтү ремонтларына күчү һәм гадәттән тыш хәлләр барлыкка килү турында алдан хәбәр итү системасын кертү - -;
- авария-торгызу эшләренә чыгымнарны киметү;
- су сыйфаты параметрлары буенча норматив таләпләренә һәм әйләнә-тирә мохитне саклау таләпләрен һичшиксез үтәү;
- хезмәтләр өчен түләүне мониторинг нәтижәләренә карап төзәтү.

Икътисадый нәтижәлелек параметрлары

- Әлеге программада формалаштырылган бурычларны хәл итү өчен житәрлек күләмдә озак сроклы бюджеттан тыш инвестицияләр жәлеп итүне тәмин итү;
- Деятельности эшчәнлекнең энергетик һәм гомумикътисадый нәтижәлелеген арттыру нәтижәсендә чыгымнарны киметү исәбенә су белән тәмин итү системасын модернизацияләүгә капитал чыгымнарны шактый дәрәжәдә каплау;
- Су белән тәмин итү хезмәтләре өчен түләүләрнең жыелуын 95% тан да ким булмаган дәрәжәдә тәмин итү.

3. Программаны гамәлгә ашыру механизмы

Программаны гамәлгә ашыру Кәкре Күл авыл җирлеге халкын коммуналь инфраструктураның сыйфатлы хезмәтләре белән тәмин итүгә юнәлдерелгән программа чаралары комплексын үтәү юлы белән гамәлгә ашырыла.

1. Кәкре Күл авыл җирлеге Башкарма комитеты:

- Кәкре Күл авыл җирлегенең коммуналь инфраструктурасын комплекслы үстерү программасын эшли;
- коммуналь инфраструктураны комплекслы үстерү программасы нигезендә коммуналь комплекс оешмалары тарафыннан эшләнә торган инвестиция программалары проектларын формалаштыруга техник биремне раслый;
- коммуналь комплекс оешмалары тарафыннан эзерләнгән инвестиция программалары проектларының аларны формалаштыруга расланган техник задание шартларына туры килү-килмәвен һәм аны гамәлгә ашыру өчен кирәкле финанс ихтыяжларын исәпләүнең нигезләгән тикшерә;
- кулланучылар өчен бәяләргә (тарифларга) өстәмә күләмә һәм коммуналь комплекс оешмасы товарларына һәм хезмәт күрсәтүләренә тарифларга тиешле өстәмә күләмә турында, шулай ук коммуналь инфраструктура системасына тоташтыруга тариф күләмнәре турында тәкъдимнәр эзерли;
- кулланучылар өчен бәяләргә (тарифларга) тәкъдим ителә торган өстәмәне һәм коммуналь инфраструктура системасына тоташу тарифын исәпкә алып, коммуналь комплекс оешмалары товарларыннан һәм хезмәт күрсәтүләреннән файдаланучылар өчен файдалану мөмкинлегенә анализ ясый;

- коммуналь комплексны оештыруның инвестиция программасы проектын һәм әлеге коммуналь комплекс оешмасы тапшырган исәп-хисапларны раслау өчен муниципаль берәмлекнең закон чыгару органына жибәрә;
- коммуналь инфраструктураны үстерү максатларында коммуналь комплекс оешмалары белән әлеге оешманың расланган инвестиция программасын гамәлгә ашыру шартларын билгели торган шартнамәләр төзи;
- коммуналь комплекс оешмаларының инвестиция программалары үтәләшенә мониторинг үткәрә.

2. Аксубай муниципаль районының коммуналь комплексын оештыру жирик башлыгы тарафыннан расланган һәм коммуналь инфраструктураны комплекслы үстерү программасы нигезендә эшләнган техник бирем шартлары нигезендә:

- инвестиция программасы проектын һәм әлеге программаны гамәлгә ашыру өчен бер елга кирәкле финанс ихтыяжларын исәпләүне эзерли;
- инвестиция программасының эзерләнган проекты һәм аны гамәлгә ашыру өчен кирәкле финанс ихтыяжларын исәпләү муниципаль берәмлекнең башкарма органына инвестиция программасы проектын аны формалаштыруга расланган техник бирем шартларына туры килүен һәм аны гамәлгә ашыру өчен кирәкле финанс ихтыяжларын исәпләүнең нигезләгән тикшерү өчен тапшыра;
- кирәк булган очракта бирелгән исәп-хисапларның, исәпләнган финанс ихтыяжларының тәкъдим ителгән инвестиция программасы проектына туры килмәвен яисә күрсәтелгән программа проектын аны эшләүгә техник биремгә туры килмәвен тикшерү нәтижәсендә ачыкланган;
- коммуналь инфраструктураны үстерү максатларында муниципаль берәмлекнең башкарма органы белән расланган инвестиция программасын гамәлгә ашыру шартларын билгели торган шартнамә төзи.

Коммуналь комплекс оешмалары тарафыннан коммуналь инфраструктура төзүгә һәм модернизацияләүгә алына торган акчалар:

- тоташтыруга тарифның һәм сорала торган йөкләнешнең тапкырчыгышына тигез булган тоташтыру өчен түләү;
- кулланучылар өчен бәягә (тарифка) һәм кулланучыларга бер ел эчендә куелган хезмәт күләменә (жылылыкка, суга һ.б.) өстәмә арттыруга тигез.

4. Программаны гамәлгә ашыруның нәтижәләгән бәяләү

Программаны гамәлгә ашыру нәтижәләре планлаштырылган техник һәм финанс-икътисадый максатчан күрсәткечләр дәрәжәсенә ирешкәндә билгеләнә.

Коммуналь инфраструктура системалары буенча детальләштерелгән максатчан күрсәткечләр исемлегенә муниципаль берәмлекләрнең коммуналь инфраструктура системаларын комплекслы үстерү программаларын эшләү буенча Россия Федерациясе региональ үсеш министрлыгының 06.05.2011 ел, № 204 боерыгы белән расланган методик тәкъдимнәр:

- халык өчен коммуналь хезмәтләрдән файдалану критерийлары;
- коммуналь ресурсларга ихтыяж күрсәткечләре һәм перспективалы йөкләнешләр; новых яңа йөкләнешләрнең зурлыклары;

- куела торган ресурсның сыйфат күрсәткечләре;
- кулланучыларны исәпкә алу приборлары колачлау дәрәжәсе күрсәткечләре;
- ре ресурслар китерүнең ышанычлылык күрсәткечләре;
- житештерү һәм ресурсларны транспортлау нәтижәлелеге күрсәткечләре;
- коммуналь ресурсларны куллану нәтижәлелеге күрсәткечләре;
- әйләнә-тирә мохиткә йогынты күрсәткечләре.

Кәкре Күл авыл жирлегенең коммуналь инфраструктурасының соңгы торышына таләпләр формалаштырганда, Россия Федерациясе Төбәкләр үсеше министрлыгының 14.04.2008 №48 боерыгы белән расланган Коммуналь комплекс оешмаларының житештерү һәм инвестиция программалары үтәлешенә мониторинг үткөрү методикасы нигезендә күрсәткечләр һәм индикаторлар кулланыла. Максатчан күрсәткечләр коммуналь хезмәтләрнең һәр төре буенча билгеләнә һәм кирәк вакытта төзәтелә.

Коммуналь хезмәтләрдән файдалануның чагыштырма чыгымнары коммуналь хезмәтләрдән матди файдалануның тормыш эшчәнлеген тәмин итү өчен житезлек күләмен чагылдыра.

Кулланучыларны хезмәт күрсәтүләр белән колачлау тормышны тәмин итү системаларының эш сыйфатын бәяләү өчен файдаланыла.

Житештерү куәтләрненән файдалану дәрәжәсе, исәпләү приборлары белән тәмин ителеш системаларның баланслылыгын характерлый.

Коммуналь комплекс оешмалары тарафыннан күрсәтелә торган хезмәтләрнең сыйфаты күрсәтелә торган хезмәтләрнең сыйфатының билгеләнгән таләпләргә, эпидемиологик нормаларга һәм кагыйдәләргә туры килүен характерлый.

Тормышны тәмин итү системаларына ышанычлы хезмәт күрсәтү коммуналь объектларның Кәкре Күл авыл жирлегенең яшәшен тыштан теләсә нинди йогынты ясаганда яшәү тирәлегенә сыйфатын сизелерлек киметмичә, ягъни коммуналь системаларның аварияләрсез, зарарлануларсыз, эштәге башка хокук бозуларсыз диярлек эшләве мөмкинлеген бәяләмичә тәмин итү сәләтен характерлый.

Коммуналь инфраструктура объектларының ышанычлы эшләве кире зурлык белән характерлана: ватылулар ешлыгы (объект масштабының бер берәмлегенә, мәсәлән, 1 км инженерлык челтәренә аварияләр һәм зарарланулар саны); коммуналь челтәрләрнең тузуы, алыштыруга мохтаж челтәрләрнең Озынлыгы; ел саен алыштырыла торган челтәрләрнең өлешләре; югалтулар һәм исәпкә алынмаган чыгымнар дәрәжәсе.

Ресурсларның нәтижәлелеге ресурслардан рациональ файдалануны билгели, түбәндәге күрсәткечләр белән характерлана: электр энергиясен чагыштырмача тоту, ягулыкны чагыштырмача тоту.